

Toimintamallien arviointiliite

MALLIN NIMI: Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon

LINKKI MALLIIN: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hyva-tulo-lastensuojelun-sijaishuoltoon>

Tämä lomake on Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen (ESR+ Et. 5.1) -aluehankkeissa kehitettyjen sosiaalisten innovaatioiden arviointikriteeristö. Lomakkeella arvioidaan mallin sosiaalista innovatiivisuutta, yhteiskehittämisen toteutumista ja kytkeytymistä lastensuojelun strategisten tavoitteiden mukaiseen toteutukseen.

Kriteeristö on koottu rakennerahastot.fi -sivuilta [Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027](#) - ohjelma-asiakirjasta, [Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen \(erityistavoite 5.1\) teemakuvauksista](#) ja [eura2021](#) -järjestelmässä julkaistuista hakuohjeista (rahoitushaut 2023, 2024 sekä 2025).

Kriteeristöstä vastaa Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – ohjelmakokonaisuutta koordinoiva Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa eli SOILA-koordinaatiohanke.

Lisätietoa: www.thl.fi/soila

Turvaverkkoja Nuorten Tulevaisuuteen kokaisuus Innokylässä:

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/turvaverkkoja-nuorten-tulevaisuuteen-esr-tl51>

Tämän lomakkeen hyödyntäminen

- ESR+ Et. 5.1. hanketoimijoille arviointiliite toimii toimintamallien kirjaamisen ja mallintamisen apukysymyslomakkeena.
- SOILA-koordinaation asiantuntijat vastaavat valmiiden mallien arviointiliitteiden kirjauksista.

Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon -mallin arviointi

Päivämäärä: 23.9.2025

Sosiaalisen innovaation mallinnuksen tyyppi	
Tuote - Tuoteinnovaatio on uusi tai parannettu käyttöön ottama tavara, joka eroaa merkittävästi organisaation aiemmista tavaroista.	
Palvelu - Palveluinnovaatio on uusi tai parannettu käyttöön ottama palvelu, joka eroaa merkittävästi organisaatio aiemmista palveluista.	
Prosessi - Prosessi-innovaatio on organisaation käyttöön ottama uusi tai olennaisesti parannettu tavaroiden tai palveluiden tuotantoprosessi, jakelumenetelmä tai tukitoiminto.	
Toimintamalli - Toimintamalli on suunnitelma tai malli, jonka mukaan toimitaan tai järjestetään toimintaa.	x
Menetelmä – Menetelmä, keino tai tapa tehdä jokin asia.	x
Muu, mikä?	
Toimintamalli on uusi	x
Toimintamalli on kehitetty aiemman innovaation tai toiminnan pohjalta. Minkä?	

Ohjelmakauden strategiset tavoitteet. Toimintamalli voi kohdentua yhteen tai useampaan strategiseen tavoitteeseen.	Kyllä	Ei
1) Lasten sijoitusten määrä on vähentynyt		
2) Koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen on toteutunut	x	
3) Jälkihuolto on uudistunut monialaiseksi aikuistumisen tueksi		
4) Lastensuojelun sijaishuollon palvelujärjestelmä kykenee vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin		

Mallinnuksesta löytyvät seuraavat sosiaalisen innovaation piirteet:	Kyllä	Ei
1. Uusi, toimiva idea omassa toimintaympäristössään	x	
2. Ratkaisu yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin – vastaa hyvinvointialueen ja sen lastensuojelun tarpeisiin	x	
3. Yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus – uudistaa paikallista lastensuojelua	x	
4. Kohderyhmä- ja tarvelähtöisyys – huomioi ammattilaisten, lasten, nuorten ja perheiden tarpeet	x	
5.		
6. Liittyminen laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen ja pärjäävyyteen – uudistaa arjen käytäntöjä ja vahvistaa pärjäävyyttä	x	
7. Keinoiltaan sosiaalinen – vahvistaa yhteistyötä ammattilaisten ja asiakkaiden välillä	x	
8. Uudet vuorovaikutussuhteet – synnyttää uudenlaista toimijoiden välistä yhteistyötä / yhteistoimintaa	x	
9. Osallisuus - vahvistaa asiakkaan sosiaalista osallisuutta, toimijuutta, hyvinvointia	x	
10. Yhteiskehittäminen – toteutuu palveluiden ideoinnissa, suunnittelussa ja toteutuksessa ja arvioinnissa	x	
11. Yhteiskunnallinen päämäärä – uudistaa lastensuojelun palvelujärjestelmää	x	
12. Paikallisuus ja kontekstisidonnaisuus – huomioi paikallinen lastensuojelun uudistamisen toimintaympäristöineen	x	
13. Kiinnittyminen ekosysteemiin – toteutuu laajassa ja / tai vahvassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	x	
14. Verkostomaisuus – yhdistää eri toimijoiden osaamista ja voimavaroja	x	
15. Uutta osaamista kasvattava – vahvistaa ammattilaisten uutta kyvykkyyttä	x	
16. Innovaatio on laadukas levitettävyyden (skaalaamisen) näkökulmasta – toimintamallia on kokeiltu, testattu ja jatkojalostettu	x	
17. Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys on huomioitu – kustannus- ja resurssihyödyt on arvioitu		x

Toimintamallin yhteiskunnallisten innovaatioiden kriteerit. Vakiintuminen ja skaalautuminen	Kyllä	Ei
Innovaation vaikutuksia on arvioitu	x	
Innovaation prosessit on kuvattu selvästi	x	
Toimintamalli on osa kehittäjäorganisaation tai jonkin muun organisaation vakiintunutta toimintaa		x
Toimintamalli on levinnyt ja käytössä useammalla eri toimijalla Suomessa		x
Innovaatio on sovellettavissa muille alueille kotimaassa	x	
Innovaatio on sovellettavissa eri kohderyhmien tarpeisiin	x	
Innovaatio on sovellettavissa eri toimialoille	x	

Arviointiyhteenveto:

Hyvä tulo lastensuojelun sijaishuoltoon toimintamalli jäsentää ammattilaisten työskentelyä 28 päivän ajan nuoren muuttaessa lastensuojelun asuinyksikköön. Se sisältää päivä- ja viikkokohtaiset ohjeet, tiekartat nuorelle ja työntekijälle sekä Suunnitelman luvattomien poissaolojen eli hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi.

Malli vastaa strategiseen tavoitteeseen 2: Vanhemmuuden tuki. Malli sisältää 15 sosiaalisen innovaation piirrettä. Erytisesti mallin ansioksi voi mainita, että toimintamalli on kokonaan uusi ja se vastaa sekä kansalliseen että paikalliseen lastensuojelun haasteeseen ja että, se on testattu seitsemässä eri lastensuojelulaitoksessa kolmen kuukauden aikana yhteensä 23 nuoren ja yli 100 ammattilaisen kanssa.

Lupaavaksi arvioidulla mallilla on myös hyvät mahdollisuudet vakiintua osaksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toimintaa, koska sen vakiinnuttaminen on osa vuosina 2024–2027 käynnissä olevan Turvaverkkoja Pohjois-Karjalan nuorten tulevaisuuteen eli TuTu-hankkeen tavoitteita. Hankkeen työntekijät toimivat tiiviissä yhteistyössä asuinyksiköiden työntekijöiden kanssa.

Malli on hyvin kiinnittynyt lastensuojelun ydinekosysteemiin jo kokeiluvaiheessa, sillä sitä on kokeiltu aidossa lastensuojelun toimintaympäristössä lasten, ammattilaisten ja läheisten arjessa hyvin tuloksin. Toimintamalli jää myös pilotoinnin jälkeen käyttöön Siun soten lastensuojelun asuinyksiköissä sekä Familiarin Joensuun yksiköissä.

Mallia jatkokehitettäessä huomiota tulee kiinnittää sen laajenemiseen osana lastensuojelun ekosysteemiä (mm. sosiaali- ja kriisityö, mielenterveys- ja päihdetyö, yhteys kouluun ja poliisiin) sekä sen taloudelliseen ja ekologiseen kestävyys (kustannus- ja resurssilaskenta, kiinnittyminen hyvinvointialueen pysyviin rakenteisiin ja johtamisjärjestelmään).

Mallia on mahdollista jatkokehittää soveltuvaksi myös uusille kohderyhmille ja toimialoilla, kuten vammaisten lasten asuinyksiköihin.